

I PUC MID-TERM EXAMINATION, SEPT./OCT.-2026

संस्कृतम् (09)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

Instructions :

- 1) This question paper consists of four parts as A, B, C and D.
- 2) All parts are compulsory.
- 3) Every part should be answered as per the given instructions for each and every respective part.

ಸೂಚನೆಗಳು :

- 1) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ A, B, C ಮತ್ತು D ಗಳೆಂಬ 4 ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.
- 2) ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.
- 3) ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.

PART-A

I अधो निर्दिष्टानां प्रश्नानाम् उत्तराणि कोष्टकात् उद्धृत्य क्रमाक्षरेण सह लिखत ।

10x1=10

1. वेदाङ्गानि कति।
अ) चत्वारि। आ) षट्। इ) अष्ट। ई) दश।
2. ब्रह्मणः ज्येष्ठपुत्रः कः?
अ) अङ्गीः। आ) सत्यवहः। इ) अङ्गिराः। ई) अथर्वः।
3. श्रीरामः कस्मिन् वंशे जातः?
अ) चन्द्रवंशे। आ) इक्ष्वाकुवंशे। इ) भार्गववंशे। ई) भारद्वाजवंशे।
4. श्रीरामः केषां हिते रतः?
अ) राक्षसानाम्। आ) प्रजानाम्। इ) दुष्टानाम्। ई) गजानाम्।
5. चटकस्य नाम किम्?
अ) चित्रग्रीवः। आ) तीक्ष्णदंष्ट्रः। इ) कपिञ्जलः। ई) सुपर्णः।
6. विवादः विनाशाय इति पाठानुसारेण कः नित्यं सन्निहितः?
अ) मृत्युः। आ) यक्षः। इ) किन्नरः। ई) पिशाचः।
7. मकरालयः कः?
अ) आकाशः। आ) वायुः। इ) स्वर्गः। ई) सागरः।
8. भीमसेनः केन उन्मत्तः आसीत् इति हनुमान् चिन्तयति?
अ) यौवनमदेन। आ) धनबलेन। इ) बाहुबलेन। ई) अधिकारमदेन।
9. सुकेतुः कः?
अ) गन्धर्वः। आ) यक्षः। इ) किन्नरः। ई) सिद्धः।
10. मेना कस्य पत्नी?
अ) देवराजस्य आ) समुद्रराजस्य इ) पर्वतराजस्य ई) यक्षराजस्य

(P.T.O)

II मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा रिक्तं स्थानं पूरयत ।

1x5=5

11. i) सर्वविद्याप्रतिष्ठाम् ज्येष्ठपुत्राय प्राह ।
ii) रामो विग्रहवान् ।
iii) अहानि व्यतिक्रान्तानि ।
iv) भ्राता मम बुद्धिसत्त्वबलान्वितः ।
v) स्वप्राणान् वीरपाणमकल्पयत्

बहूनि, रामबाणस्य, अथर्वाय, गुणश्लघ्यो, पाशेन, धर्मः

III संयोजयत ।

1x5= 5

अ	आ
अ) अथर्वा	i) धर्मः
आ) वासवः	ii) पर्वतराजः
इ) अहिंसापूर्वकः	iii) कालिदासः
ई) श्रीरामः	iv) ज्येष्ठपुत्रः
उ) मेना	v) काकुत्स्थः
	vi) इन्द्रः

PART-B

IV द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया, आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत ।
(चतुर्णामेव)

(4x2=8)

13. ब्रह्मविद्यायाः परम्परां लिखत ।
14. विश्वस्य उत्पत्तिः कथमिति सोदाहरणं लिखत ।
15. शश-कपिञ्जलयोः वासस्थानविषयकः कलहः कः ?
16. भीमसेनः आत्मानं कथं परिचाययति ?
17. हनुमान् स्वपरिचयं कथं करोति ।
18. मुनयः किमर्थं हिमवतः समीपम् आगताः ?
19. पुत्र्याः विवाहविषये पर्वतराजस्य निर्णयः कः ?

V पाठनाम उल्लिख्य कः कं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया लिखत । (चतुर्णामेव)

4x2=8

20. सर्वमिदं विज्ञातं भवतीति ।
21. परा चैवापरा च ।
22. ननु स्वभावतोऽस्माकं शत्रुभूतोऽयमस्ति ।
23. यो हीनवादी स ते भक्ष्यः ।
24. तच्चाहं भक्षयिष्यामि ।

25. निर्यातु रामः सह लक्ष्मणेन ।

-3-

26. मारीचनीचं जनयाम्बभूव ।

PART-C

VI पाठनाम उल्लिख्य श्लोकानाम् अनुवादं कन्नडभाषया/आङ्ग्लभाषया वा लिखत।
(द्वयोरेव)

2x3=6

27. धर्मज्ञः सत्यसन्धश्च प्रजानां च हिते रतः ।

यशस्वी ज्ञानसम्पन्नः शुचिर्वश्यः समाधिमान् ॥

28. मृदुश्च स्थिरचित्तश्च सदा भव्योऽनसूयकः ।

प्रियवादी च भूतानां सत्यवादी च राघवः॥

29. अहं केसरिणः क्षेत्रे वायुना जगदायुषा ।

जातः कमलपत्राक्ष हनूमन्नाम वानरः ॥

30. एवं वादिनि देवर्षौ पार्श्वे पितुरधोमुखी ।

लीलाकमलपत्राणि गणयामास पार्वती ॥

VII दशवाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। 4x5=20
(चतुर्णामेव)

31. पाठानुसारेण श्रीरामस्य गुणान् सङ्ग्रह्य लिखत ।

32. मार्जारः शश-कपिञ्जलौ कथं व्यापादयति इति स्वावाक्यैः लिखत।

33. सत्वपरीक्षा इति पाठानुसारेण हनुमन्नीमयोः संवादमधिकृत्य लिखत ।

34. हनुमान् भीमस्य सत्वपरीक्षां कथं कृतवान् इति स्वावाक्यैः लिखत ।

35. ताटकसंहारविषये श्रीरामस्य विचिकित्सां विश्वामित्रः कथम् उत्सारयमास ?

36. ताटकावृत्तान्तं महर्षिवचनपालनम् इति पाठानुसारेण विशदीकुरुत।

37. कन्येयं कुलजीवितम् इति पद्यभागस्य सारांशं लिखत ।

PART-D

VIII यथानिर्देशं लिखत।(पञ्चानामेव)

5x2=10

38. सन्धिं विभजत । (द्वयोः)

चैव, पुनरपि, येनात्र ।

39. सन्धिं योजयत । (द्वयोः)

राग + उपहतः, देव + ऋषिः, भिक्षा + असि ।

40. विग्रहवाक्यं लिखत । (द्वयोः)

अवर्णम्, यूकमत्कुणदंशाः, कुलजीवितम् ।

41. समस्तपदं लिखत । (द्वयोः)

कम्बु इव ग्रीवः यस्य सः, स्वस्य देशे, कर्णयोः परुषम्

42. पदपरिचयं कुरुत । (द्वयोः)

अधिगम्य, मुक्त्वा, योक्तुम् ।

(P.T.O)

43. समानार्थकपदं लिखत । (द्वयोः)
पुत्रः, हनुमान्, शिवः ।
44. विरुद्धार्थकपदं लिखत । (द्वयोः)
ज्येष्ठः, नित्यानि, मित्रम् ।

IX संस्कृतभाषया अनुवदत ।

1x4=4

45. i) ಮರದಿಂದ ಹಣ್ಣು ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ.
A fruit falls from the tree.
- ii) ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ರಚಿಸಿದರು.
The great sage Valmiki composed Ramayana.
- iii) ನೀನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ ?
What are you doing there ?
- iv) ಕಪಿಯು ಮರವನ್ನು ಹತ್ತುತ್ತದೆ.
A monkey climbs a tree.

X इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

1x4=4

46. पार्वती अप्रतिमा सुन्दरी आसीत् । सा आत्मनः सौन्दर्येण शिवम् आकर्षयितुम् साध्यमिति भावितवती । अनन्तरं सा यत्र शिवः तपः करोति स्म तत्र जगाम । यदा सा परमेश्वरं नमति स्म तदा मन्मथोऽपि तत्रागतः । सः आत्मनः धनुषः सम्मोहनास्त्रम् अयोजयत् । मन्मथः आत्मनः तपसे विघ्नं कृतवान् इति क्रुद्धः शिवः आत्मनः फालनेत्रम् उन्मील्य तं भस्मसात् अकरोत् । पार्वत्याः इच्छा अपि नष्टा अभूत् ? परन्तु सा उग्रतपसा शिवस्य मनः जितवती ।

प्रश्नाः -

- i) अप्रतिमा सुन्दरी का आसीत्?
- ii) मन्मथः कदा आगतः?
- iii) मन्मथः स्वधनुषः किम् अयोजयत्?
- iv) पार्वती कथं शिवस्य मनः जितवती?
